

Σειρά Ποντιακῶν λαογραφικῶν ἐκπομπῶν τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως Ποντιακῶν Σωματείων ἀπὸ τὴν Υ.Ε.Ν.Ε.Δ.Βορ. Ἑλλάδος.

Ἑκπομπή 12 (24-4-1974)

. . . . Σ Η Μ Α . . . . .

Ἀκοῦτε τὴ λαογραφικὴ ἐκπομπὴ τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως Ποντιακῶν Σωματείων - Ποντιακὴ ἡχώ - ποὺ γράφει καὶ ἐπιμελεῖται ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης. Στὴ λύρα ὁ Γιωργούλης Κουγιουμτζίδης. Συμμετέχει χορωδία ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ Χρῦσανθου.

. . . . τὸ σῆμα σβῆνει . . . . .

Ἀγαπητοὶ ἀκροαταί,

Σέ ὠρισμένα ποντιακὰ τραγούδια ἡ ἐπίδραση μὲ στοιχεῖα τοῦ βίου τῆς προχριστιανικῆς περιόδου εἶναι ἀρκετὰ ἐμφανῆς. Οἱ κένταυροι, οἱ κύκλωες, οἱ δράκοντες κλπ. ἀποτελοῦσαν δευτερεύουσες θεότητες κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Ἦταν δαίμονες, ποὺ ζοῦσαν στὴν φαντασία τοῦ λαοῦ καὶ ἐπηρέαζαν σέ σημαντικὸ βαθμὸ τὴ ζωὴ του.

Ἰπῆρχε πάντοτε τὸ ἀγωνιστικὸ πνεῦμα γιὰ τὴν κατανίκηση καὶ συντριβὴ τῶν δαιμονικῶν δυνάμεων. Ἡ προχριστιανικὴ αὐτὴ παράδοση συνεχίστηκε καὶ μετὰ Χριστόν. Ἡ σπνισταμένη τῶν δαιμονικῶν τούτων πνευμάτων ὁ σατανᾶς εἶναι ἡ δύναμη, στὴν κατανίκηση καὶ συντριβὴ τῆς ὁποίας προσφέρουν οἱ εὐγενεῖς ἀγωνισταὶ ὅλες τὲς πνευματικὲς καὶ σωματικὲς τοὺς δυνάμεις.

Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ἀποτελεῖ τὸ τραγούδι τοῦ Μονόγιαννε, ποὺ ἐνσαρκώνει τὸν θρῦλο ἐνὸς θεριοῦ, ποὺ θέλησε νὰ κατασπαράξῃ τὸ νιόπαντρο παλληκάρι.

. . . . Λ Υ Ρ Α (σέ ὑπόκρουση) . . . . .

Διφοῦν τ' ἐλάφια σὰ βουνά, τὰ ζαρικάδια σὰ ὄρη,
διψᾷ κι' ἡ διπλοθάλαμος, διψᾷ τοῦ Γιάννε ἡ Κάλη.

Κανεῖς δὲν τολμᾷ νὰ πάη στὴ βρύση γιὰ νερό. Εἶναι μεσάνυχτα. Ξεκινᾷ μονάχα τὸ νιόπαντρο παλληκάρι.

Πλησιάζει ὁ Γιάννης τὴν μαγεμένη βρύση, ὅπου παραφυλάει ὁ δράκων.

Καλῶς, καλῶς τὸ πρόγεμα μ', καλῶς τὸ δελινάρι μ'.

Καλῶς ντὸ τρώγω καὶ δειπνῶ καὶ κεῖμαι καὶ κοιμοῦμαι.

Ὁ Γιάννης κατατρομοκρατεῖται. Παρακαλεῖ τὸ θεριὸ γιὰ μιὰ ἀναβολή.

9

"Ας πάω έλέπω τ' έμετέρ' τς κι' έρχουμαι, δράκε, φᾶ με.

Τό θεριό δίνει τήν άναβολή και ό Γιάννης τηρεί τό λόγο του. Πηγαίνει και βλέπει τούς δικούς του άλλη μιᾶ φορά και μαζί μ' αὐτούς και άλλους συχωριανούς, ξαναγυρίζει στη βρύση. "Όλοι είναι κατασυντετριμένοι και άμυλητοι. Μονάχα ή γυναίκα τοῦ Γιάννη πορεύεται αλσιόδοξα.

* Εμπροστά πάει ή κάλη του, χρυσοκαβαλαρέα.

Αυτή είναι φορέας νέου πνεύματος, νέων ιδεών και άντιλήψεων. Στην πρόκληση τοῦ θεριοῦ, άπαντᾶ υπερήφανα.

Ό κύρη μ' άς τούς οὐρανούς κι' ή μάνα μ' άς τά νέφια,
τά δέλφια μ' στραφνε και βροντοῦν κι' έγώ γριλεύω δράκους.

Τό θεριό κατασυντρίβεται. Ό δράκος γίνεται λιέτης μπροστά στην υπερήφανε ποντία άμαζώνα.

Κάθως και λές, ναί κόρασον, άμε κι' άπόθεν έρθεις;
"Ας έν ό Γιάννης άδελφό μ' κι' ή κάλη άτ' ή νύφε μ'.

Τό εύγενές ήρωϊκό έλληνικό πνεῦμα, πού τό ένσαρκώνει ή γενναία ποντιοπούλα, καταγηρεμνίζει τό σύμβολο τοῦ σατανᾶ. Καθυποτάσσει τό άγριο και βάρβαρο. Ό στίχος άνταναιλᾶ τόν τρόπο, μέ τόν όποιο τό άγριο εκπολιτίζεται, άφού συνθηκολογεῖ προηγουμένως. Είναι ή αιώνια τροχιά τοῦ ελληνικοῦ πνεύματος στο διάβα τῶν αιώνων.

. . . . . ΛΥΡ - ΤΡΑΓ . . . . .

Στό τραγούδι, πού άκολουθεῖ, προβάλλει ή μορφή μιᾶς άξίας τσοπάνισσας πάνω στα γραφικά βουνά τοῦ Πόντου. Βόσκει τά πρόβατά της μέ τόν κρίαρον τόν χρυσοκωδωνιάτεν.

Είναι ή Δεσποινή ή ξακουστή, πού στην αύλή της " χλωρόν χοιτάρ' στρωμένον " και " Ίντισαν έπαρενύσταζεν άς πάη έκεῖ κοιμᾶται ".

"Αξία τσοπάνισσα, αλλά και καλή νοικοκυρά.

Ση Δεσποινίτσας τό τραπέζ' γιαγλίν τσορζι' θεκμένον.

"Ίντισαν έπαρεπεινάσεν, άς πάη έκεῖ και τρώει.

. . . . . ΛΥΡ - ΤΡΑΓ . . . . .

Συνεχίζουμε τό πρόγραμμά μας μέ ένα σκοπό της περιοχής Κάρε.

. . . . . ΛΥΡ - ΤΡΑΓ . . . . .

* Ακολουθεῖ ένα τραγούδι της Κρόμνης. Για την ποντιακή μουσα της Κρόμνης θά μᾶς δοθῇ ή ευκαιρία νά μιλήσωμε σε μιᾶ από τίς προσεχείς μας εκπομπές ειδικώτερ

μπές ειδικώτερα.

..... ΛΥΡ - ΤΡΑΓ 9

Και ένας σκοπός της Δερασούντας, της Κερασούντας με το πανάρχαιο ναυπη-
γείο και το ξακουστό λιμάνι. Μετά τα άφθονα κεράσια του τόπου.

..... ΛΥΡ - ΤΡΑΓ 9

Κλείνουμε το πρόγραμμά μας με ποντιακά δίστιχα.

..... ΛΥΡ - ΤΡΑΓ 9

Κοντά σας και πάλι την επόμενη εβδομάδα την ίδια μέρα και ώρα.

..... Σ Η Μ Α 9

Ακούσατε τη λαογραφική έκπομπή της "Ανελληνίου" Ενέσεως Ποντιακών Σω-
ματείων - Ποντιακή ήχώ - που γράφει και επιμελείται ο Στάθης Ευσταθιά-
δης. Στη λύρα ο Γιωργούλης Κουγιουμτζίδης. Έλαβε μέρος χορωδία υπό την
διεύθυνση του Χρύσανθου.

..... τό σήμα σβήνει 9

Σηα' το "καλώς έχειν"

Ο υπεύθυνος της ενωσ. ραδιοφωνικῆς ἐκπομπῆς
Συμβολῆς τῆς Πανελληνίας ἐνώσεως
Ποντιακῆς Συμμαχίας

Ανακοινώσεις.

Τὸ ἐρχόμενον Σάββατο, 27 Ἀπριλίου καὶ ὡραν ὀχθὴν βραδυνήν ἡ Πανελληνία
ἐνώσις Ποντιακῶν Συμμετείων ὀργανώνει διάγειν εἰς τὸ Πνευματικὸν Κέντρον
Παναγίας Δεσμῆς, Μητροπόλεως 15 Θεσσαλονίκης με' ὀμνηγετὴν τὸν καὶ ὀμνηγετὴν Διμή-
τριον Ἀθανασοῦδην καὶ δέξαι ἐκπαιδευτὴς καὶ παρουσίας τοῦ κυρίου χοροῦ
Γέρου. - 28 Ἀπριλίου ἡ Πανελληνία ὀργανώνει καὶ δευτέραν διάγειν εἰς
15 Μαΐου με' ὀμνηγετὴν τὸν καὶ ὀμνηγετὴν Διμήτριον καὶ δέξαι ἐκπαιδευτὴν
καὶ ποντιακὴν χορωδίαν. - Ὑποδεικνύεται ὅτι καὶ αὐτοὶ καὶ ὅσοι ἐκείνη
εἰς 12 καὶ μετὰ τὸ μεσημέρι.